

naa til 1 pCt.s Udbytte af Statsbanerne i en overskuelig Fremtid, saa vilde det være en betydelig Fremgang fra det nuværende og en meget betydelig Fremgang fra, hvad Finansministeren har anslaaet for Finansaaret 1903—04, men en saadan Anbringelse kan man altsaa saa langt fra kalde rentabel, at man endog betydeligt maa reducere det Skøn, man i gamle Dage plejede at gøre her i Tinget, nemlig, at Anbringelser paa § 27 kunne anslaas til halv Værdi. Det kan man aabenbart ikke gøre mere. Det vilde efter min Mening endog være ret sangvinsk at anslaa det til kvart Værdi. Saaledes synes jeg, man maa naa til det Resultat, jeg nævnte før, nemlig en ren og skær Underbalance.

En anden Prøve kan man gøre ved at se, hvor rivende vor Statsgæld vokser. Det er ikke med glade Følelser, man ser, at vi have faaet en ny ordinær Merudgift paa over 1 Million Kr. til Forrentning af Statsgælden. Det kommer af det 30 Millioners Laan, vi optog i Henhold til Loven af Oktober 1901. Hvorledes forholder det sig med dette Statslaan? Ja, efter Finansministerens egen Kalkule er jo, trods disse ca. 29,700,000 Kr., som vare Udbyttet af det omtalte Statslaan, og endskønt det ikke er længere siden end næppe et Aar, at vi fik dette Laans Beløb ind i Statskassen, nu allerede en stor Del af det borte igen. Finansministeren kalkulerede, at den 31. Marts 1903 vilde der af Kassebeholdningen ikke være mere tilbage end 10,905,000 Kr. Naar nu, som jeg antager — og jeg tror med Rette — Resultatet af Statshusholdningen i det Finansaar, Finansloven skal gælde, 1903—04, i ethvert Tilfælde ikke vil blive bedre end for indeværende Finansaar, er det et let Regnestykke, at dette Laan vil være fuldstændig forsvundet ved Udgangen af 1903. Saa staa vi igen over for at skulle optage et Statslaan af samme Størrelse eller større endnu, hvad der atter vil sige en Forøgelse af de ordinære Statsudgifter med over 1 Million.

Er der nu Udsigt til, at disse Forhold i nogen væsentlig Grad ville blive bedre, saa længe vi staa paa vort nuværende finansielle Grundlag med vor nuværende Skattelovgivning og i det hele med vor nuværende Finanspraksis? Jeg tror, at dette Spørgsmaal maa besvares med nej. Det er jo nemlig ikke saaledes, at denne ustandselige Vækst fra Aar til Aar for største Delen kommer af Aarsager, som med et Pennestrøg kunne fjernes af dette Ting under Finansudvalgsbehandlingen.

Den allerstørste Del deraf fremkommer ved Væksten af de Udgifter, som hvile paa bestaaende Love. Jeg har der foretaget en lille Sammentælling, der er højst ufuldstændig, men alligevel ret oplysende. Jeg har gjort den paa et ganske enkelt Omraade, nemlig den humane Lovgivnings, som vi alle have støttet og alle ere glade ved, maa jeg tilføje. Den har fundet Sted i de sidste 10 Aar og har særlig gaaet ud paa at støtte fattige gamle, Sygekasser og Sundhedsplejen. Jeg skal saaledes nævne Alderdomsunderstøttelsesloven, Tilskud til anerkendte Sygekasser, Tilskud til Sindsygeanstalters Drift, og hvad dermed staar i Forbindelse — vel at mærke dog ikke til Nybygninger ved Sindsygeanstalterne —, Udgifter af Statskassen til Foranstaltninger mod Sygdommes Udbredelse og Tilskud til Frederiks Hospital. Paa disse fem Punkter viser det sig, at Udgifterne i Finansaaret 1896—97 udgjorde 3,801,000 Kr., men fem Aar efter, paa Finansaaret 1901—02, udgjorde de 6,369,000 Kr., og hvis der er noget Medlem her i Salen, som antager, at Væksten vil blive mindre i Fremtiden, maa han være overmaade sangvinsk. Noget lignende vil man kunne se, naar man tager andre Grupper af Love, der ligeledes ere fremgaaede af den almindelige Tendens i Lovgivningen ikke blot herhjemme, men overalt, at Staten mere og mere tager Haand i med ved Løsningen af de sociale Opgaver, en Tendens, som hidtil ikke har været i Aftagende, men snarere i Stigning, og som vi derfor, hvorledes den enkelte end stiller sig dertil, maa regne med, naar vi lægge vort Bestik med Hensyn til finansielle Sager i Fremtiden.

Dertil kommer endnu en Omstændighed, man ikke kan undgaa at tage i Betragtning, den nemlig, at der er saa mange korstbare ny Love under Opsejling. Den ærede Kultusminister forelagde i Dag et Forslag om Frederiks Hospital og Fødselsstiftelsen. Det er jo meget vanskeligt saadan paa staaende Fod af et Forelæggelsesforedrag at danne sig et Skøn over, hvad Merudgiften derved vil beløbe sig til, men jeg antager dog, at det vil blive over 300,000 Kr. Merudgift om Aaret for Statskassen til disse to Institutioner, hvis dette Lovforslag bliver vedtaget. Dernæst vil der jo, antager jeg, i en nær Fremtid komme Forslag om de københavnske Banegaardforholds Ordning, hvad der vil blive meget kostbart for Statskassen — hvor kostbart er jeg ikke i Stand til at afgøre, men at det vil blive kostbart, ved